

Es consolidarà la represa?

Després d'uns quants anys amb un creixement negatiu o anèmic, les xifres macroeconòmiques apunten a una recuperació que encara no se sap si serà estable

JOSÉ GARCÍA MONTALVO
Catedràtic de la Universitat Pompeu Fabra

● La pregunta clau per al futur econòmic és la probabilitat que la recuperació actual tingui continuïtat. Sembla que, finalment, no hi ha dubte que les dades macroeconòmiques són positives. L'economia espanyola creix un 3,4% sustentada per un consum potent que creix al 3,5% i una inversió en béns d'equip que ho fa a un 10,6%. Es venen més cotxes, més cases, més productes del comerç minorista. La millora és clara i generalitzada. Encara n'hi ha, com s'ha pogut comprovar durant la campanya electoral, que mantenen que la recuperació és una ficció macroeconòmica que no arriba a les famílies. En aquest cas parlar de consolidar la recuperació no tindria sentit, ja que no hi hauria res a consolidar. És difícil sostenir aquest punt de vista. Hi ha multitud d'indicadors microeconòmics lligats habitualment a una recuperació econòmica que permeten afirmar que s'està produint una millora de l'economia. Fa temps que està augmentant el nombre de divorcis, s'està produint una substancial reducció de la recuperació de fons de pensions, l'absentisme laboral està augmentant, i també la mobilitat i els embussos de trànsit a les grans ciutats s'han convertit de nou en un malson com feia molts anys que no succeïa. Fins i tot hi ha indicadors més petits però significatius: aquestes festes un 50% més d'empreses han programat dinars o sopars nadalencs i fins i tot està augmentant la paga setmanal dels nens. Per tant, realment té sentit parlar de la consolidació, ja que la recuperació sembla difícil de negar.

Però, què s'ha d'entendre per consolidar? En principi l'economia espanyola i la catalana segueixen encara clarament per sota del nivell de renda per càpita que tenien abans de començar la crisi. Per tant, consolidar la recuperació requereix créixer durant algun temps a un ritme superior al que s'observa en el conjunt de la UE. No s'hi valdria créixer un 1,5-1,8%, sinó que convindria un ritme superior, entre el 2,5 i el 3,5%. Evidentment la possibilitat de consolidar aquesta taxa de creixement depèn de factors externs i interns. Entre els externs, els anomenats "vents de cua" hi han tingut una col·laboració signi-

Fabricació de vagons de tren. La indústria és un dels puntals de la recuperació. L. VILARÓ/ACN

ficativa: la baixada del preu del petroli, la depreciació de l'euro i el diner barat, gentilesa del BCE. Dels vents de cua n'han gaudit tots els països de l'euro. Aquests factors externs expliquen entre el 4% i el 50% del creixement recent a Espanya (entre 1,4 i 1,6 punts). La debilitat de l'economia de molts països de l'euro i la pujada de tipus als Estats Units auguren que una part dels vents de cua (euro barat i tipus d'interès molt baixos) es mantindran durant força temps. El preu del petroli ha tingut una caiguda tan important que es fa difícil pensar que pugui seguir caient a mitjà termini. Però ara per ara no sembla probable que experimenti una pujada significativa, fet que implica que, almenys a mitjà termini, no tindrà una contribució negativa a la consolidació del creixement.

Però, a més dels factors externs, en el cas espanyol i el català, el consum i la inversió s'han mostrat molt forts, significativament per sobre d'altres països de l'euro. Per analitzar les possibilitats que consum i inversió segueixin empenyent el creixement, cal analitzar els indicadors sobre expectatives. Pel que fa al consum, l'indicador de confiança del consumidor es troba en màxims i ha superat el nivell precisió. En l'últim any ha guanyat ni

més ni menys que 21 punts. I aquesta millora es produeix tant en el subíndex de valoració de la situació actual com en l'indicador d'expectatives de consum. Amb tot, en els últims mesos s'ha estabilitzat, tot i que en nivells màxims des que es calcula la sèrie. Una tendència similar s'observa en l'índex de confiança del comerç minorista, molt influït per l'evolució del consum. Després de molts anys amb un saldo negatiu (més pessimistes que optimistes), l'evolució recent mostra una clara millora i encara estancament en els últims mesos. A la banda de la inversió, la cartera de comandes de béns d'equip segueix en un nivell molt elevat i indica que la formació de capital seguirà augmentant amb força a curt termini. Com en l'indicador de confiança del consumidor, les últimes dades mostren un cert estancament però en nivells molt alts.

En resum, podem dir que la recuperació s'està consolidant amb ajuda d'uns vents de cua que seguiran bufant i unes expectatives positives. La manera més senzilla per fer descarrilar aquesta recuperació seria augmentant significativament la inestabilitat política interna. Per desgràcia això no és tan improbable.

La forma més senzilla de fer descarrilar la recuperació seria la inestabilitat política, que no és improbable